

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ
КАФЕДРА ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ТЕРАПІЇ

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ТА ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОДА

СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ
ІНСТИТУТ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ В НІТРІ

УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ І ГЛОБАЛІСТИКИ «НООСФЕРА»

САНАТОРІЙ «КВІТКА ПОЛОНІНИ»

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини

ЗБІРНИК ПРАЦЬ
X МІЖНАРОДНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

(21-22 квітня 2017 року)

До 25-річчя заснування НДІ фітотерапії
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

УЖГОРОД
2017

УДК 613.2 (075.8)
ББК 53.51Я2
Б 62

*Рекомендовано до друку
Вченою радою ДВНЗ "Ужгородський національний університет"
(протокол №4 від 23 березня 2017 р.)*

За редакцією проф. **Ганича Т.М.**

Голови редколегії:

О.М. Ганич – заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, директор НДІ фітотерапії ДВНЗ "УжНУ"

Т.М. Ганич – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри факультетської терапії медичного факультету ДВНЗ "УжНУ"

Члени редколегії:

проф. Гаврилко П.П.

доц. Бриндза Я.

проф. Ганич М.М.

доц. Лукша О.В.

засл. лікар України Ганинець П.П.

н.с. Скаканді С.І.

Автори опублікованих робіт несуть повну відповідальність за зміст і ілюстративний матеріал.

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини:

збірник праць X міжнародної міждисциплінарної наук.-практ. конф./ За ред. проф. Т.М. Ганича. – Ужгород : 2017. – 394 с.

Збірник праць конференції висвітлює нові відомості про збереження здоров'я людини в сучасних умовах, а саме - оздоровлення населення природними засобами, зокрема, лікувальними травами, забезпечення адекватного харчування, якісної питної та мінеральної води, подолання йододефіциту, використання сучасних агротехнологій для збереження і збагачення біорізноманіття природи, актуальні питання лікування поєднаної патології. Збірник виходить до 25-річчя з дня заснування НДІ фітотерапії ДВНЗ «УжНУ».

На всі роботи одержано фахові рецензії.

ISBN 978-617-673-446-8

©ДВНЗ «УжНУ», 2017

©УТЕІ КНТЕУ, 2017

КОРЕКЦІЯ ЛІПІДНОГО СПЕКТРУ КРОВІ ЗА ДОПОМОГОЮ ФІТОЗБОРІВ

Блецкан М.М., Трохимович А.А.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, Україна

Виникнення та перебіг серцево-судинних захворювань тісно пов'язані з наявністю чинників ризику, основними серед яких є порушений ліпідний обмін, підвищений артеріальний тиск, надлишкова маса тіла тощо. До ліпідознижуючих препаратів відносять статини, фібрати, секвестранти жовчних кислот, нікотинову кислоту, менше робіт присвячено методикам корекції порушень ліпідного обміну за допомогою фітотерапевтичних засобів [3]. Завданням нашої роботи є покращення ефективності лікування пацієнтів з порушенням ліпідного обміну за допомогою лікарських рослин.

Метою нашого дослідження було проведення аналізу спектру терапевтичної дії наступних різновидів рослинної сировини: квітки ромашки лікарської (*Chamomilla recutita*), коріння кульбаби лікарської (*Taraxacum officinale*), листя підбілу звичайного (*Tussilago farfara*), трава звіробою звичайного (*Hypericum perforatum*), квітки та плоди глоду колючого (*Crataegus oxycantha*).

Наводимо хімічний склад та відомості з фітофармацевтичної літератури [1,2,4] про досвід використання окремих компонентів зазначеної рослинної сировини (табл.1).

Гіполіпідемічний ефект лікарських рослин даного фітозбору обумовлений впливом на наступні ланки ліпідного обміну:

1. За рахунок гальмування всмоктування холестерину. Обумовлено вмістом у них β – ситостерину – конкурентного антагоністу холестерину (ромашка, корені кульбаби, листя підбілу).
2. За рахунок гальмування синтезу холестерину, тригліцеридів та підвищення їх утилізації. Ефект здійснюється за рахунок наявності в рослинах глікозидів, флавоноїдів, стероїдних та тритерпенових сапонінів, фенольних сполук тощо (квітки та плоди глоду колючого, звіробій).

Таблиця 1. Основні діючі речовини досліджуваної лікарської рослинної сировини

	Сировина	Хімічний склад
1.	Квітки ромашки лікарської	β - ситостерин, β - каротин, вітамін С, ефірні олії (хамазулен), кумаринові сполуки, органічні кислоти, мінеральні солі
2.	Коріння кульбаби лікарської	β – ситостерин, стигмастерин, флавоноїди, інулін, тритерпенові сполуки, тараксацин
3.	Листя підбілу звичайного	β - ситостерин, флавоноїди, гіркі глікозиди, сапоніни, каротиноїди, органічні кислоти, дубильні речовини, вітамін С
4.	Трава звіробою звичайного	Флавоноїди (рутин, кверцитрин, гіперозид), дубильні речовини, сапоніни, ефірні олії, каротин, вітамін С
5.	Квітки та плоди глоду колючого	Флавоноїди (гіперозид, кверцетин, вітексин), фенолокислоти (кавова, хлорогенова) аміни, органічні кислоти, цукри, сорбіт, пектинові речовини, вітаміни (аскорбінова кислота, каротин, вітамін К), фенольні сполуки (антоціани, катехіни, флавоноли), кумарини

Компоненти лікарських рослин виявляють різносторонній ефект на найважливіші системи організму та на їх функції. Переважний вплив складників наведеного фітозбору направлений на серцево-судинну систему. Так, глід володіє позитивною інотропною дією та водночас зменшує його збудливість. Поряд з кардіотонічною дією, глід покращує кровопостачання нирок. Наявність у гліді тритерпенових кислот обумовлює його здатність посилювати кровообіг у коронарних судинах та судинах головного мозку. Екстракт глоду зменшує спазм коронарних судин, тим самим підвищуючи постачання серця киснем. Галенові форми глоду зменшують порушення серцевого ритму шляхом подовження ефективного періоду серцевого циклу, тобто за своїми властивостями вони відповідають антиаритмічним препаратам III класу.

Наводимо приклади комбінування вказаних рослинних компонентів у вигляді фітозборів:

1. Квітки ромашки лікарської
Коріння кульбаби лікарської
Квітки глоду колючого по 15,0
Вживати по 100 мл відвару 4 рази на день.
2. Трава звіробою звичайного
Квітки ромашки лікарської
Коріння кульбаби лікарської
Листя підбілу звичайного по 15,0

Вживати по 100 мл відвару 3 рази на день.

3. Квітки глоду колючого

Трава звіробою звичайного

Квітки ромашки лікарської по 15,0

Вживати по 100 мл відвару 3 рази на день.

Аналіз даних літератури дозволяє зробити висновок, що комплексне застосування фармакологічних ефектів лікарських рослин може виявитися базисним терапевтичним фактором в первинній профілактиці та лікуванні порушень ліпідного спектру крові.

Таким чином, запропоновані фітозбори рекомендуються для корекції ліпідного спектру крові у пацієнтів з дієліпідемією у складі комплексної терапії з метою оптимізації базисних схем лікування .

ЛІТЕРАТУРА

1. Ганич Т.М., Фатула М.І., Ганич О.М. Клінічна фітотерапія.-Ужгород.-2008.-С.174 -181.
2. Гродзінський А.М. Лікарські рослини. Енциклопедичний довідник.-Київ.-1989.-541 с.
3. Росул М.М., Корабельщикова М.О., Іваньо Н.В. Ефективність препарату рослинного походження полікозанолу в корекції порушень ліпідного обміну. // Сучасні аспекти збереження здоров'я людини : матеріали міжнар. міждисциплінарної наук.-практ. конференції /За ред. проф. Т.М. Ганича. - Ужгород: 2016. -С.265-268.
4. Чекман І.С. Клінічна фітотерапія.-Київ.-2000.-510 с.

SUMMARY

CORRECTION OF BLOOD LIPID SPECTRUM WITH USE OF HERBAL COMPONENTS

Bletska M.M., Trohimovich A.A.

The article presents analysis of herbal preparations therapeutic action for medical treatment improvement in patients with lipid metabolism disorder.

ЗМІСТ

	Стор.
ПЕРЕДМОВА	3
РОЗДІЛ I	
<i>МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА ЗАСОБІВ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я І ЯКОСТІ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ</i>	7
MOŽNOSTI PREVENCIE A LIEČBY NÁDOROV PRIRODZENÝMI PROSTRIEDKAMI MUDr.Štefan Košlik,CSc.	7
ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОЗБОРІВ В КОМПЛЕКСНІЙ ТЕРАПІЇ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ГАСТРИТ ІЗ ПІДВИЩЕНОЮ СЕКРЕТОРНОЮ ФУНКЦІЄЮ ШЛУНКА Блецкан М.М., Ганич Т.М., Свистак В.В., Ганич О.Т.	7
КОРЕКЦІЯ ЛІПІДНОГО СПЕКТРУ КРОВІ ЗА ДОПОМОГОЮ ФІТОЗБОРІВ Блецкан М.М., Трохимович А.А.	8
ВПЛИВ КОМБІНОВАНОГО ПРЕПАРАТУ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ КАРДІОФІТ НА СТАН СИСТЕМИ ФІБРИНОЛІЗУ У ХВОРИХ ІЗ ХРОНІЧНОЮ СЕРЦЕВОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ ТА СУПУТНИМ ХРОНІЧНИМ ОБСТРУКТИВНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ЛЕГЕНЬ Бобкович К.О., Глюк О.В.	10
СЕЧОКАМ'ЯНА ХВОРОБА І ФІТОТЕРАПІЯ Богдан Н.М., Миронов О.Л., Богза С.С.	12
КОРЕКЦІЯ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ, АБДОМІНАЛЬНОГО ОЖИРІННЯ ТА ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ ТИПУ 2 ФІТОТЕРАПЕВТИЧНИМ ЗАСОБОМ У ХВОРИХ НА РЕВМАТОЇДНИЙ АРТРИТ Букач О.П., Федів О.І.	15
ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОПРЕПАРАТІВ ПРИ ПАНІЧНІЙ ХВОРОБИ Булеца Б.А., Адамчо Н.Н., Пак Л.Н., Цьока А.Б.	17
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ХОФІТОЛУ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ З ДИСФУНКЦІЄЮ ЖОВЧНОВІДЦІЛЬНОЇ СИСТЕМИ Буфан М.М., Новосад А.Б., Терлецький О.М.	19
НАСЛІДКИ МІЖМЕДИКАМЕНТОЗНОЇ І ЛІКИ-РОСЛИННОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В КЛІНІЧНІЙ ПРАКТИЦІ Вдовиченко В.І., Острогляд Т.В.	19
ДЕСИНХРОНОЗИ ЯК ДОДАТКОВІ ПАТОГЕНЕТИЧНІ ФАКТОРИ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ФІТОФАРМАКОКОРЕКЦІЇ Волошин О.І., Бойчук Т.М., Волошина Л.О.	20
ФІТОХОНДРОПРОТЕКТОРНІ ЗАСОБИ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ Н ОСТЕОАРТРОЗ З ВИСОКИМ РІНЕМ КОМОР БІДНОСТІ Волошина Л.О., Доголіч О.І., Вівсяник В.В.	23
МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОЧИТКІВ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ Воробець Н.М.	25
ВПЛИВ НАНОЧАСТИНОК МІДІ ТА МІДЬВМІСНИХ РОСЛИННИХ ЗАСОБІВ НА АКТИВНІСТЬ МЕТАЛОФЕРМЕНТІВ В ОРГАНАХ ЩУРІВ ПРИ РУХОВІЙ ГІПОКСІЇ Горчакова Н.О., Сімонов П.В., Чекман І.С.	29
ГІПОТЕНЗИВНА ДІЯ ГАЛЕНОВИХ ПРЕПАРАТІВ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН Грига В.І., Грига І.В., Росток Л.М., Бернарда В.В., Рейгі Г.Е.	32
ФІТОТЕРАПІЯ У ФАРМАКОТЕРАПІЇ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ Загородний М.І.	32
ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРСТАЧУ БІЛОГО В АПІТОТЕРАПІЇ Захарія А. В., Давидова Г. І., Гоцька С. М.	34
ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ В СЦЕНАРІЯХ ЕТНОГРАФІЧНОГО АНСАМБЛЮ ШКОЛИ Канюк В. Ю.	36
ЗАСТОСУВАННЯ Ф.АКТИВ ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТИ Коваль В.Ю., Савка Ю.М., Заячук І.П.	39
ВИВЧЕННЯ РЕПАРАТИВНОЇ ДІЇ МАЗІ З ЕКСТРАКТОМ ВЕРОНІКИ НА МОДЕЛІ ПОВНОШАРОВИХ ВИРІЗАНИХ ПЛОЩИННИХ РАН Марчишин С.М., Козир Г.Р., Мілян І.І., Сопель О.М.	41
МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОТЕРАПІЇ У КОМПЛЕКСІ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ПРИ ПЕПТИЧНІЙ ВИРАЗЦІ ДВАНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ НА ДИСПАНСЕРНО-ПОЛКЛІНІЧНОМУ ЕТАПІ Мелега К.П., Дуло О.А.	44
ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРО- І МІКРОЕЛЕМЕНТІВ SILPHIUM PERFOLIATUM L. Мислюк М.Б., Грищик А.Р., Мельник М.В., Волощук М.Д.	48
ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ У НАРОДНІЙ ТА НАУКОВІЙ МЕДИЦИНІ Опрошанська Т. В., Хворост О. П.	51
ВИКОРИСТАННЯ ДИКРОСЛИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН В ОФТАЛЬМОЛОГІЇ Решетило Л.І., Донцова І.В., Ольхова О.	51

